Rondane-Dovre
nasjonalparkstyre

Postadresse
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Besøksadresse
Norsk Villreinsenter Nord
Hjerkinnhusvegen 33
2661 Hjerkinn

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47 61 26 62 09
sfinpost@statsforvalteren.no
http://www.nasjonalparkstyre.no/rondane-dovre

Tony Olai Heyerdahl
Bekkefaret 17
2656 Follebu

Saksbehandler Eirin Berge **Vår ref.** 2022/5793-3 432.2 **Deres ref.** **Dato** 05.07.2022

Delegert sak - Frydalen LVO - Dispensasjon motorferdsel barmark 2022 -Liv Slåen Heyerdahl og Tony Heyerdahl

Delegert vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, får Liv Slåen Heyerdahl og Tony Heyerdahl dispensasjon fra verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde for transport med traktor og tilhenger langs kjørespor fra Fryosen til hytte Frylia 44, se figur 1.

Dispensasjonen gjelder frakt av rivingsmateriale, materialer og verktøy i forbindelse med et større vedlikeholdsarbeid. Transporten er vurdert å ikke stride mot verneformålet for Frydalen landskapsvernområde eller påvirke verneverdiene nevneverdig.

Dispensasjonen gis med følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for inntil en tur med traktor og tilhenger etter kjørespor vist på kartutsnitt i saken (figur 1). En tur = tur/retur fra utgangspunkt til bestemmelsessted.
- Dispensasjonen gjelder frem til 1.oktober 2022.
- Statens naturoppsyn Rondane, v. Finn Bjormyr (tlf. 481 13 674) skal i forkant av transporten ha melding om når kjøringen skal gjennomføres.
- Transporten må skje varsomt og kan først skje når kjøresporet har tørket opp for å gi minst mulig terrengslitasje. Det er *svært viktig* at det ikke kjøres utenfor det etablerte kjøresporet som ligger der i dag. Dette for å unngå at kjøresporet utvides.
- Hvis det likevel oppstår kjøreskader, kan tiltakshaver bli ansvarlig for reparasjon av disse i samråd med forvaltningsmyndigheten og Statens naturoppsyn.
- Transporten skal i den grad det er mulig samkjøres med andre som har dispensasjon i samme område.
- Vedlagte kjørebok skal bringes med under transporten sammen med dispensasjonen, og sendes forvaltningsmyndigheten innen 01.12.2022, uansett om transporten blir gjennomført eller ikke.

Denne dispensasjonen er gitt etter verneforskriften og naturmangfoldloven. Tiltakshaver har selv ansvar for innhenting av samtykke fra berørte grunneiere der dette er nødvendig og for at det foreligger tillatelse etter motorferdselsloven fra Nord-Fron kommune.

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Dokumenter i saken

- Søknad datert 25.5.2022, journalført 1.6.2022
- Tilleggsopplysninger i epost datert 28.6.2022

Saksopplysninger

Søknad

«Det vises t il t idligeJ søknader, sist innvilget søknad datert 16.07.2020 (ref. 2020/ 8200-2 432.2). For å holde stedet i hevd og vedlikeholde forsvarlig i værhardt område, må det t il en ny runde med vedlikehold, samt frakt av ved fra lokal selger, som ogsa stod for trans port en sist . Som sist vil vi hare med hyttenaboer m de er interessert i samkjøring hvis de har behov for dett e. Transport vil skj e u der de samme vilkår og langs samme kjørerut e som sist . Det er t ilst rekkelig med en tur.»

Tilleggsopplysninger

«Prosjektet nå er i rive et bad som ikke fungerer lenger, og hindre evt. fukt/råte i bre seg. Vi har bestemt oss for å greie oss med det store badet i uthuset, der det er dusj og do som komposterer raskt. De frigjorte arealet vi bli del av et forstørret soverom/oppholdsrom.
Dette innebærer:

- *Frakt ut av rivningsmaterialer og baderomsinventar + dusjkabinett som legges ut på Finn og resirkuleres*
- *Frakt inn av ny veggkledning og nytt golv*
- *Materialer til eventuell utbedring av bjelkelag hvis det er fukt/råte der*
- *Frakt av nødvendig verktøy/aggregat etter behov som avdekkes*
- *Tidsrom = i løpet av juli - litt etter værmeldinga. Det er driveren av Rustugusetra som kjører, og han er fleksibel.*

For ordens skyld: kjøresporet inn er robust og en traktor setter mindre spor enn krøtterflokken på 100 dyr og vettlause syklister.
Håper dette er en grei orientering. Neste år er det ventelig nødvendig med et skifte av skifertak på annekset. Tror/håper det skal holde tett en vinter til. Etter det tror jeg det neppe er noen større prosjekter på noen år.»

Figur 1. Eiendommen Frylia 44 er markert i kartet. Trase for transporten er vist med blå stiplet linje.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

I medhold av vedtak i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre den 25. september 2015 er myndighet til å treffe vedtak i alle saker som gjelder søknad om tillatelse etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser, samt kurante saker etter naturmangfoldlovens § 48, delegert til nasjonalparkforvalter/sekretariat. Dette inkluderer eksempelvis saker som omhandler motorferdsel både på snødekt mark og barmark, organisert ferdsel, og ferdsel med hest, sykkel eller hundespann.

Verneformål – forskrift

§ 2 Verneformål

Formålet med opprettelsen av Frydalen landskapsvernområde er å:

- ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart,
- ta vare på leveområder for villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv,
- ta vare på landskapsformene.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 Vernebestemmelser
1. *Landskapet*
1.1. Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.
1.2. Bestemmelsene i 1.1 er ikke til hinder for:
…
b) Vedlikehold av eksisterende bygninger, veger, anlegg, gjerder o.l. Alt vedlikeholdsarbeid på bygninger skal ta utgangspunkt i tradisjonell byggeskikk med hensyn til utforming og materialbruk. Arbeidet skal ikke medføre endringer av størrelsen eller eksteriøret på bygningen. Eksisterende veger og andre anlegg kan vedlikeholdes slik at dagens standard opprettholdes.

5. *Motorisert ferdsel*
5.1. Motorisert ferdsel med motorkjøretøy til lands og til vanns er forbudt, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter over bakken er forbudt.

Verneforskriften har ingen hjemmel for motorferdsel barmark for omsøkt formål, og søknaden må vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldlovens § 48.

Forvaltningsplan

s. 91
Valg av transportform og årstid
Hovedprinsippet er at den transport som gir minst konflikt med verneverdiene og andre brukerinteresser skal nyttes. Økonomiske vurderinger skal ikke tillegges avgjørende vekt.

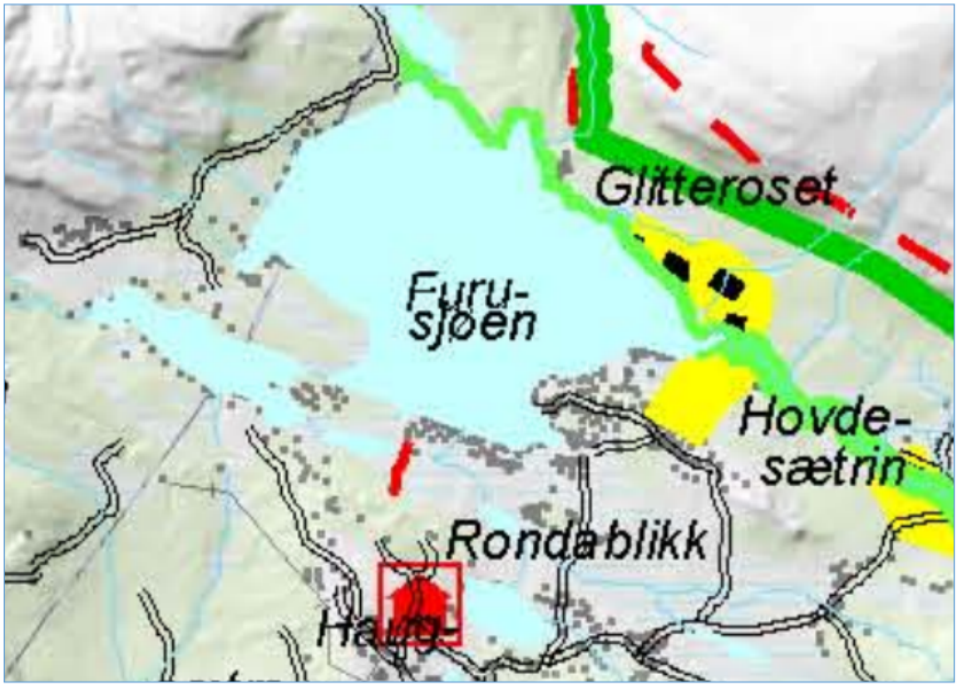
• Der det er bilvei skal transporten skje etter denne når veien er åpen. Det gis begrenset adgang til vintertransport i disse tilfellene.

• Der det er kjørespor (tillatelse kreves) og disse er nevnt spesielt i forskriften, skal saksutredningen gjøre en avveining mellom transport på barmark eller snø. Er det nevneverdig forskjell i skade på verneverdiene mellom årstidene, skal transport henvises til den mest gunstige transportform og sesong. For hytter langs kjørespor som ikke er nevnt i forskriften, vil tillatelse til transport på barmark bare gis unntaksvis og ved spesielle behov.

s.95
For transportbehov på vinterstid til private hytter, setrer og buer i Grimsdalen og Frydalen landskapsvernområder legges det opp til følgende prøveordning:
• Tiltakshaver trenger ikke søke om løyve for visse transportoppdrag til egen seter/hytte/bu, men må bruke godkjent leiekjører i landskapsvernområdet. Leiekjører kan benyttes uten egen tillatelse fra forvaltningsmyndigheten for transport av brensel, materialer, proviant og utstyr til hytter og buer. Det vil ikke bli gitt tillatelse til bruk av egen snøscooter til transport av materialer, selv om det dreier seg om mange turer, Slik kjøring vil også bli henvist til leiekjører.
• De som skal utføre kjøreoppdrag i verneområdene, må ha løyve fra kommunen samt egen tillatelse etter verneforskriften. Leiekjørere skal ha løyve fra kommunen etter Nasjonal forskrift om motorferdsel i utmark, § 5 a. Kommunene bør ha organisert leiekjøringsordning der kommunen er delt inn i løyveområder og det forutsetningsvis er gjort en reell avveining av behov for antall løyver i det enkelte område. Leiekjører søker om tillatelse til oppdragskjøring fra forvaltningsmyndigheten for å utføre transportoppdrag i landskapsvernområdet. Tillatelsen vil samordnes med kommunal ordning, og gis for samme periode som det kommunale løyvet (dog maksimalt for 5 år om gangen).

s. 99
I forskriften for Frydalen er det ikke direkte hjemmel til å tillate transport på barmark til hytter/buer. På bakgrunn av etablert praksis, og liten konflikt med verneformålet jamført med vintertransport, er forvaltningsmyndigheten likevel innstilt på å gi tillatelse etter den generelle unntaksbestemmelsen (§ 4) til et begrenset antall turer til fjellstyret, hytte- og setereiere for transport av proviant, brensel, materialer, utstyr og lignende. Dette gjelder to strekninger med kjørespor. Det ene går fra de siste hyttene/måsåbuene ved Tjønnbakken/Indretjønn til Ranglartjønn, Det skal settes opp bom sør for den siste måsåbuen. Det andre kjøresporet går fra Fryosen frem til Frylisætra og Sandvika. Nord-Fron kommune har påpekt at driften av Frylisætra kan bli tatt opp igjen. Kjøresporet fortsetter inn til Luseby, men er der av dårligere standard. Et alternativ som kan vurderes er å kjøre i vasskanten her, i henhold til tidligere praksis. Transport til Luseby bør likevel fortrinnsvis skje på vinterføre eller med båt over Furusjøen.

I figur 2 er det vist godkjende traseer for veger og kjørspor for transport på barmark.

Figur 2. Utsnitt av kart over bilveger og kjøretraseer - sommer, vedlegg 21 til Forvaltningsplan for de store verneområdene i Rondane.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 48 stiller svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må være oppfylt. Unntak kan også vurderes «dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig». Dispensasjon må heller ikke gis om vilkåra er oppfylt. Skjønn og instrukser fra overordnede myndigheter spiller også inn. Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, men er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Saken må i tillegg til vurdering etter verneforskrift og forvaltningsplan også vurderes etter naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper i §§ 8-12 (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jamfør § 7.

Vurdering

Søker har vist til et berettiget transportbehov for transport av materialer og rivingsvirke samt utstyr i forbindelse med et større vedlikeholdsarbeid. ITransporten er ikke hjemlet som unntak i vernforskriften for Frydalen landskapsvernområde, og det må derfor søkes om dispensasjon fra verneforskriften etter naturmangfoldloven § 48. § 48 sier at det kan gis dispensasjon viss tiltaket «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må være oppfylt.

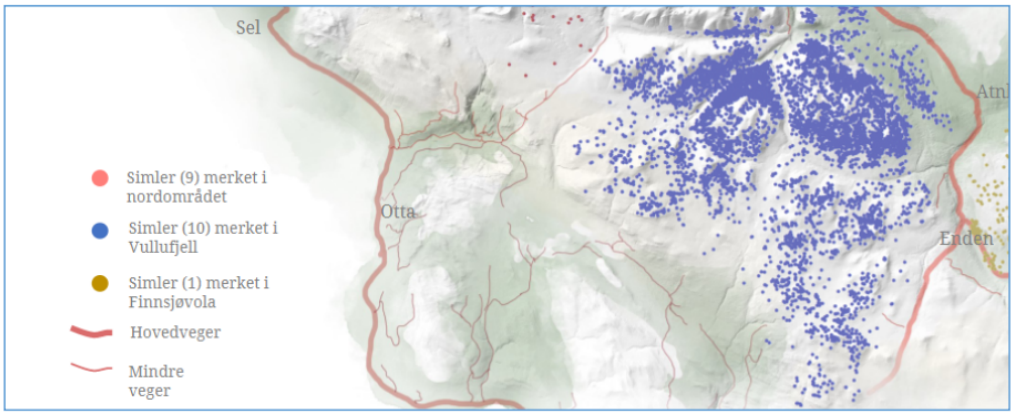
Transporten skal skje i et område utbygd med hytter før vernevedtaket kom. I verneforskriften er det åpnet for at det kan skje vedlikehold av hyttene i Frydalen landskapsvernområdet. Transport til det omsøkte formålet er behandlet som et særlig formål i forvaltningsplanen. Det er derfor rimelig å legge til grunn at tiltaket er i tråd med verneformålet. Det er gjennom forvaltningsplanprosessen kjent at det er ønskelig å fortsatt kunne bruke det gamle kjøresporet ved Furusjøen for transport som ellers vil kreve mange turer med snøskuter. Dette var praksisen på vernetidspunktet, og det er også videreført av nasjonalparkstyret.

Det er søkt om en tur med traktor og henger langs kjøresporet. I tillegg til et større vedlikeholdsarbeid oppgir søker at det skal tranporteres ved.

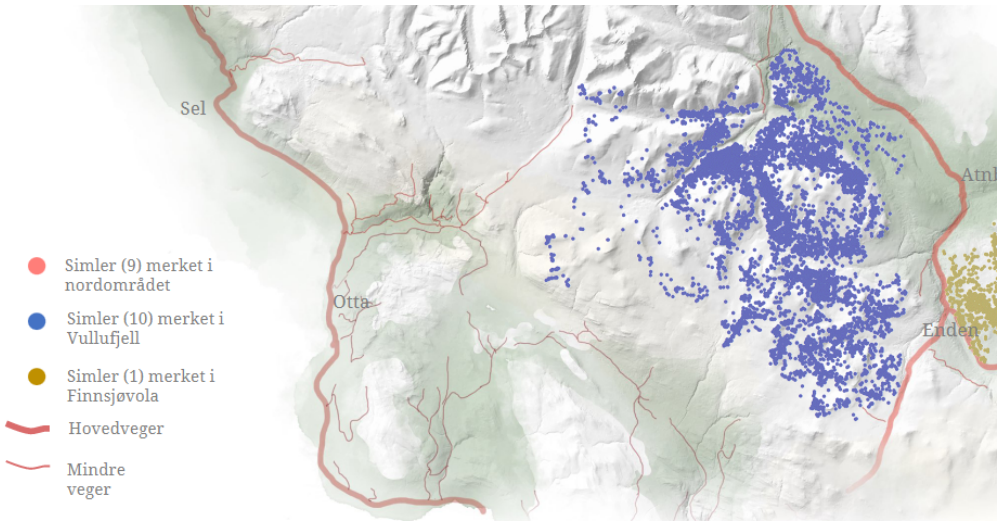
Forvaltningsplanen omtaler på s.95 transportbehov av utstyr, brensel proviant, materialer o.l til egen hytte/bu på vinterstid i Frydalen LVO. Det eksisterer en ordning der tiltakshaver ikke trenger å søke eget løyve for denne type transport, men må bruke godkjent leiekjører. Leiekjører må være godkjent av kommunen og ha løyve etter verneforskriften. I denne ordninger har hver hytteeier (bygningsenhet) inntil 4 turer med retur pr vintersesong i Frydalen LVO. Det forutsettes at denne ordningen benyttes for transport av brensel, proviant og utstyr når det ikke er snakk om større vedlikeholdsarbeid.

Kunnskapsgrunnlaget om verneverdiene i dette området er godt. Når det gjelder villrein foreligger NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 og NINA Rapport 339 fra 2008 som oppsummerer kunnskapsstatus og leveområde, samt tilhørende kart utarbeidet i forbindelse med arbeid med regional plan for villreinen i Rondane og Sølnkletten. NINA Rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel i området (§ 8).

I figur 3 og 4 under er det vist kart fra forsøk med GPS-merka simler i Rondane.

Figur 3. Utsnitt av kart som viser plott av GPS-merka simler i sommerhalvåret (etter villrein.no)

Figur 4: Utsnitt av kart som viser plott av GPS-merka simler i vinterhalvåret (etter villrein.no)

Gitt at området allerede er bygd ut, ser en at det er lang avstand fra traseen for transporten til området som villreinen bruker både sommer og vinterstid.

Gjennom begrensning på antall turer, definert kjørerute, tidsavgrensning på tillatelse og andre vilkår, blir det lagt til grunn at tiltaket ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig og ikke vil være i strid med verneformålet ellers for Frydalen landskapsvernområde. (jf. naturmangfoldoven §§ 9 og 10)

Det er vurdert som en bedre løsning at transporten i dette tilfellet skjer på barmark etter etablert kjørespor, framfor et støtte antall skuterturer for å frakte materialer og utstyr i forbindelse med en større vedlikholdsjobb (Jf. naturmangfoldloven § 12).

Tiltakshaver plikter å se til at kjøring skjer på tørt underlag og at en følger etablerte kjørespor, slik at det ikke oppstår unødige skader på terreng og vegetasjon. Hvis det likevel

oppstår kjøreskader, kan tiltakshaver bli ansvarlig for reparasjon av disse i samråd med forvaltningsmyndigheten og Statens naturoppsyn (jf. naturmangfoldloven § 11).

Konklusjon

Den omsøkte transporten er ikke i strid med verneformålet for Frydalen landskapsvernområde, og vil på gitte vilkår ikke påvirke verneverdiene i landskapsvernområdet nevneverdig.

Det kan derfor gis dispensasjon for den omsøkte transporten

Med hilsen

Eirin Berge
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedlegg:

1	Kjørebok Heyerdahl 2022

Kopi til:

Trond Stensby			
Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten	c/o Statsforvalteren i Innlandet, boks 987	2604	LILLEHAMMER
STATSFORVALTEREN I INNLANDET	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Statens naturoppsyn v/Finn Bjormyr			
NORD-FRON KOMMUNE	Nedregata 50	2640	VINSTRA